

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات	نمره
الف	تاریخ ادبیات : (۲ نمره)	بارم
۱	در جاهای خالی واژه هایی مناسب، بنویسید. الف) مهم ترین اثر «میرزاوه عشقی» نمایشنامه منظوم است.(ذکر نام اثر) ب) شعر «ای قلم» نمونه ای از اشعار انتقادی است.(ذکر نام نویسنده)	۰/۵
۲	عبارت زیر چه کسی را معرفی می کند؟ « او از نویسندهای مشهور معاصر در حوزه نویسنگی کودکان و نوجوانان است. محورهایی مثل قصه نویسی و قصه گویی از مهم ترین حوزه های فعالیت اوست. کتاب «مهاجر کوچک» از آثار او در حوزه قصه های کودک و نوجوان است.»	۰/۵
۳	موضوع کتاب «حسی در میقات» است.	۰/۲۵
۴	کتاب «ملقات در شب آفتایی» اثر «علی مؤذنی» در کدام یک از حوزه های ادبیات جای می گیرد؟	۰/۵
۵	اولین نمایشنامه ای که همزمان با کتاب «یکی بود، یکی نبود» اثر «جمال زاده» نوشته شده است؛ چه نام دارد؟	۰/۲۵
ب	سبک شناسی : (۲ نمره)	
۶	درستی و نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. الف) در نثر دوره انقلاب اسلامی، گرایش به برخی قالب ها مانند خاطره، قطعه ادبی و سفرنامه از رواج افتاد. ب) در نثر دوره بازگشت و بیداری، عبارت های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بی جا در نامه ها و نوشته ها، افزایشی آشکار می یابد. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی گریزی از ویژگی های شعر این دوره است. د) تفکر «اومنیسم» که در آثار قبل از انقلاب وجود داشت، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه ای کم رنگ مشاهده می شود.	۱
۷	کاربرد واژه «خلید» در بیت زیر، در کدام سطح از سبک شعر دوره «بیداری» بررسی می شود؟ «خلید خار درشتی به پای طفلي خرد / به هم برآمد و از پویه باز ماند و گریست»	۰/۲۵
۸	هر یک از جمله های زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی های (فکری - ادبی) است؟ الف) در نثر دوره معاصر، سبک های متفاوتی در داستان نویسی بر اساس «نام نویسنده» وجود دارد. ب) تلفیق حماسه و عرفان را در غزل حماسی انقلاب می توان دید. ج) شعر دوره انقلاب اسلامی بهره گیری کمتری از تمثیل دارد و شاعران به صراحت بیان روی آوردن.	۰/۷۵
ج	موسیقی شعر : (۶ نمره)	
۹	کدام یک از بیت های زیر، دو «برش آوایی» دارد؟ الف) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست ب) ای سرو بلند قامت دوست طبیب جان خرابم کسی و رای تو نیست وه و که شمایل است چه نیکوست!	۰/۵
۱۰	در بیت زیر، کدام یک از انواع «تغییر کمیت مصوّت ها» دیده نمی شود؟ ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱۱	برای هریک از بیت‌های زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک (همسان دولختی - همسان تک‌لختی - ناهمسان) را انتخاب کنید. تا اشارات نظر نامه‌رسان من و توست همراه عشق و همنفس جام باده ایم از بس که دیر ماندی چون شامِ روزه داران	الف) نشود فاش کسی آنچه میان من و توست ب) ما سرخوشان مست دل از دست داده ایم ج) ای صبح شب‌نشیانان جانم به طاقت آمد
۱۲	«وزن واژه» هر یک از مصraig‌های زیر را بنویسید. الف) نسیم صبح را گفتیم که با او جانبی داری ب) با من بگو تا کیستی، مهری بگو، ماهی بگو	
۱۳	در رکن آخر مصraig «چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست» کدام اختیار «وزنی» به کار رفته است؟	
۱۴	نام «بحر» کدام یک از بیت‌های زیر با بقیه متفاوت است? الف) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بروی گمارد ب) غمیش در نهان خانه دل نشینید ج) عمر گویندم که ضایع می‌کنی با خوب رویان وان که منظوری ندارد، عمر ضایع می‌گذارد!	
۱۵	«پایه‌های آوایی» مصraig آخر شعر زیر را بنویسید. هست شب یک شب دم کرده و خاک / رنگ رخ باخته است / باد، نوباؤه ابر از بر کوه / سوی من تاخته است.»	
۱۶	با توجه به بیت «تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار / که رحم اگر نکند مدعی، خدا بکند» به پرسش‌ها پاسخ دهید: الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن این بیت را بنویسید. د) یک اختیار «وزنی» این بیت را بنویسید.	
۱۷	زیبایی‌شناسی : (۶ نمره) هر یک از آرایه‌های ادبی گروه «ب» به کدام یک از بیت‌های گروه «الف» مرتبط است؟ (یک مورد در ستون «ب» اضافی است)	
۱۸	یکی از تلمیحات بیت زیر را بنویسید. «گواه رهرو آن باشد که سرداش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا»	
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشتہ: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
۱۹	چگونه به وجود آرایه «ایهام تناسب» در واژه «هزار» پی می بردیم؟ «گر هزار است بلبل این باغ همه را نغمه و ترانه یکی است»	۰/۵
۲۰	با توجه به دو بیت زیر، یک تفاوت «متناقض نما» با «تضاد» را ذکر کنید. الف) ما با توانیم و با تو نهایم؛ اینست بوالعجب در حلقه ایم با تو و چون حلقه بر دریم ب) اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشی در کار مردم بود مقصودم چو شمع	۰/۵
۲۱	برای هر یک از بیت‌های زیر، یکی از آرایه‌های داخل کمانک را انتخاب کنید. الف) باران همه بر جای عرق می چکد از ابر پیداست که از دست کریم تو حیا کرد (ایهام - حسن تعلیل) ب) سپهر مردم دون را کند خریداری بخیل سوی متابعی رود که ارزان است (اسلوب معادله - تلمیح) ج) خداوند لباس هر راس و گرسنگی را به آن‌ها چشاند. (حسن‌آمیزی - متناقض نما) د) گرندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط گریه مینا نگر، خندیدن ساغر بین (اغراق - لف و نشر)	۱
۲۲	مناسب‌ترین آرایه برای «تصویر آفرینی» بیت زیر، سروده فردوسی، چیست؟ یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلیش برآمد به ماه»	۰/۵
۲۳	در شعر «نگران با من استاده سحر / صبح می خواهد از من / کزمبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر»: الف) کدام واژه آرایه «ایهام» را پدید آورده است? ب) دو معنی این واژه را بنویسید.	۰/۷۵
۲۴	برای بیت زیر دو آرایه ادبی بنویسید. فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را عشرت امروز بی اندیشه فردا، خوش است»	۰/۵
۲۵	کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟ «توبی بجهان آن ابرها که می گریند بیا که صاف شود این هواه بارانی» الف) تشخیص ب) حسن تعلیل ج) لف و نشر د) مowاعات نظیر	۰/۲۵
۲۶	در شعر زیر، آرایه ای بیابید که با یکی از انواع «موسیقی معنوی» ایجاد شده باشد. «رود می نالد / جسد می خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می تراود ز لم قصه سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب»	۰/۲۵
۲۷	نقد و تحلیل نظم و نثر : (۴ نمره)	هـ
۲۸	بیت‌های زیر سروده «عارف قزوینی» است، دو مضمون سروده او را بنویسید. فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند، مثل من است خانه‌ای کاوشود از دست اجانب، آباد زاشک و بران کنش آن خانه که «بیت الحزن» است جامه‌ای کاوشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»	۰/۵
	سروده زیر از «دهخدا» شاعر «عصر بیداری» است، دو دلیل برای «سادگی و روانی» زبان شعر این دوره بنویسید. ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاه کاری وز نفحة روح بخش آسغار رفت از سر خفتگان خماری یزدان به کمال شد پدیدار و اهربین زشت خو حصاری یاد آر ز شمع مرده یاد آر»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات	نمره
۲۹	<p>با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می‌کند داستانی غم آور...»</p> <p>(الف) این سروده، از منظومه به عنوان «بیانیه شعر نو» است.</p> <p>(ب) یک ویژگی «ادبی» این شعر را بنویسید.</p>	۰/۷۵
۳۰	<p>به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>(الف) اوج نویسنده «سیمین دانشور» در کدام اثر او، نمایان است؟</p> <p>(ب) موضوع این اثر را بنویسید.</p>	۰/۷۵
۳۱	<p>شعر زیر:</p> <p>«آن کیست که تقریر کند حال گدارا در حضرت شاهی؟ کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را جز ناله و آهی؟»</p> <p>(الف) در چه «قالبی» سروده شده است؟</p> <p>(ب) این قالب شعری، با کدام یک از قالب‌های شعر فارسی، شباخت دارد؟</p>	۰/۵
۳۲	<p>یک ویژگی «فکری» شعر زیر را بنویسید.</p> <p>«آغوش سحر تشنۀ دیدار شماست مهتاب، خجل ز نور رخسار شماست خورشید که در اوج فلک، خانۀ اوست همسایه دیوار به دیوار شماست»</p>	۰/۵
۳۳	<p>قسمت‌های مشخص شده در بیت‌های زیر، چه آرایه‌ای را پدید آورده‌اند؟</p> <p>(الف) گوش ترجمی کو کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی فریاد بی صداییم</p> <p>(ب) ما گرچه مرد <u>تلخ‌شندن</u> نهایم؛ لیک تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است</p>	۰/۵
۲۰	جمع نمره فرجامتان نیک باد.	

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهريور ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
ردیف	به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره تعلق می‌گیرد.	بارم
الف	تاریخ ادبیات : (۲ نمره)	
۱	الف) ایده آل یا سه تابلوی مریم ۰/۲۵ (ذکر یک مورد کافی است) ص ۱۸ ب) سید اشرف الدین گیلانی یا نسیم شمال ۰/۲۵ ص ۱۶	۰/۵
۲	محمد رضا سرشار یا رضا رهگذر ۰/۵ ص ۷۹	۰/۵
۳	گزینه د یا سفرنامه ۰/۲۵ ص ۷۴	۰/۲۵
۴	دفاع مقدس ۰/۵ ص ۸۰	۰/۵
۵	جعفر خان از فرنگ برگشته ۰/۲۵ ص ۷۳	۰/۲۵
ب	سبک شناسی : (۲ نمره)	
۶	الف) نادرست ۰/۲۵ ص ۱۰۱ // ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۹۷ // ج) درست ۰/۲۵ ص ۹۷ // د) درست ۰/۲۵ ص ۱۰۲	۱
۷	زبانی ۰/۲۵ ص ۴۲-۴۳	۰/۲۵
۸	الف) سطح ادبی ۰/۲۵ ص ۹۹ ب) سطح فکری ۰/۲۵ ص ۱۰۰ ج) سطح ادبی ۰/۲۵ ص ۹۸	۰/۷۵
ج	موسیقی شعر : (۶ نمره)	
۹	گزینه ب یا «ای سرو بلند قامت دوست..» ۰/۵ ص ۲۷، ۲۸	۰/۵
۱۰	کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ۰/۵ ص ۵۵	۰/۵
۱۱	الف) همسان تک لختی ۰/۲۵ ب) ناهمسان ۰/۲۵ ج) همسان دولختی ۰/۲۵ ص ۲۲	۰/۷۵
۱۲	الف) مقایل ۰/۲۵ ب) مستفعلن ۰/۲۵ ص ۱۰۴-۱۰۸	۰/۵
۱۳	هجای کشیده در پایان مصراع، تبدیل به هجای بلند می‌شود ۰/۵ ص ۸۵	۰/۵
۱۴	گزینه ب یا «غمش در نهان خانه دل نشینند...» ۰/۵ ص ۱۰۷-۱۰۸	۰/۵
۱۵	سوی من تا خ است ۰/۲۵ ص ۱۰۹	۰/۲۵

دار	خُش	دل	رُ	کا	ز	دا	دن	خُ	ی	دا	خّ	با	تُ	الف) تقطیع هجایی
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ) نشانه‌های هجایی
نَد	بِـ کُـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ) تقطیع هجایی
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ) نشانه‌های هجایی

الف) تقطیع هجایی ۰/۷۵ ب) نشانه‌های هجایی ۰/۷۵

ج) مفاعلن فعلان مفاعلن فعلن (فع لن) ۰ ۵/۱- اختیار وزنی ابدال در کاربرد یک هجای بلند(خشن) به جای دو هجای

کوتاه (ب ک) در رکن پایانی (فعلن = فع لن) - اختیار وزنی تبدیل هجای کشیده پایان مضراع به یک هجای بلند.

(ذکر یک مورد کافی است) ص ۸۷

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱ http://aee.medu		

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۵	زیبایی شناسی : (۶ نمره)	
۱۷	الف) ایهام تناسب ۹۱ / ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۳۳ ج) تضمین ۰/۲۵ ص ۱۱۳ د) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۲ ه) مراعات نظریه ۰/۲۵ ص ۳۵ (اسلوب معادله اضافه است)	۱/۲۵
۱۸	مصارع اول به داستان گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد و مصراع دوم به عبور حضرت موسی(ع) از رود نیل ۰/۵ ص ۳۶ (ذکر یک مورد کافی است)	۰/۵
۱۹	هزار در معنی عدد هزار و در معنی دیگر آن با بلبل، باغ، نغمه و ترانه تناسب دارد. ۰/۵ ص ۹۱	۰/۵
۲۰	تضاد آوردن دو امر متضاد است بی آنکه متناقض هم باشند اما متناقض نما، تضاد در یک امر است نه دو امر. ۰/۵ ص ۵۹ و ۶۱	۰/۵
۲۱	الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ج) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۶ ب) اسلوب معادله ۰/۰ ص ۱۱۷ د) لف و نشر ۰/۰ ص ۶۵	۱
۲۲	اغراق ۰/۵ ص ۸۹	۰/۵
۲۳	الف) نگران ۰/۲۵ ب) ۱: نگاه کردن ۲: دلواپسی ۰/۵ ص ۹۲	۰/۷۵
۲۴	تضاد (امروز و فردا)، اسلوب معادله، حس آمیزی (تلخ بودن جمعه) ۰/۵ ص ۱۱۶	۰/۵
۲۵	گزینه ج (لف و نشر) ۰/۰ ص ۱۱۲	۰/۲۵
۲۶	حس آمیزی ۰/۰ ص ۱۱۴	۰/۲۵
هـ	نقد و تحلیل نظم و نثر : (۴ نمره)	
۲۷	وطن پرستی، ستیز با نادانی، آزادی خواهی در دمندی و عشق او به میهن (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد) ۰/۵ ص ۱۷	۰/۵
۲۸	به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی، توجه به مردم و استفاده از شعر برای آگاه سازی آنان ۰/۵ ص ۴۰ (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد)	۰/۵
۲۹	الف) افسانه ۰/۰ ب) ویژگی هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل، نزدیکی به ادبیات نمایشی، مصارع ها کوتاه و بلند هستند یا تعداد نشانه های هجایی و وزن واژه های یک مصارع با مصراع دیگر برابر نیست. ۰/۵ ص ۷۱ و ۱۰۶ (ذکر یک مورد کافی است)	۰/۷۵
۳۰	الف) سوووشون ۰/۰ ب) داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم ۰/۰ ص ۷۴	۰/۷۵
۳۱	الف) مسترزاد ۰/۰ ب) شعر نو (نیمایی) ۰/۰ ص ۱۲۰	۰/۵
۳۲	توصیف عظمت مقام شهیدان، ارزشهای انقلابی و رخدادهای دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۰ ص ۱۲۰	۰/۵
۳۳	الف) پارادوکس ۰/۰ ص ۶۱ ب) حس آمیزی ۰/۰ ص ۱۱۷	۰/۵
	همکار ارجمند، به پاسخ های درست و مشابه، نمره تعلق می گیرد.	
	خداقوت، از زحمات شما سپاسگزاریم.	